

Birger Ylisaukko-oja, Kari Tiri, Markku Vuolteenaho ja Mikko Päckilä lietealtaan rakennustöissä Kalamäen kosteikkoalueella.

Kalamäen kosteikko muotoutuu Jäälissä

» Teea Tunturi
» Jääli

Jäälinjärven tilan parantamisen suurin yksittäinen toimenpide, Kalamäen kosteikon rakentaminen, on käynnistynyt. Järven perällä kaakkoispäässä linjojen takana kosteikkoaluetta muotoillaan, jotta Saarisenojan vedet puhdistuisivat ennen Jäälinjärveen laskua. Töitä koordinoi Kiimingin-Jäälän vesienhoitoyhdistys.

– Kalamäen kosteikkoalueen muotoilun tarkoituksena on ohjata Saarisenojan vettä virtaamaan lietteenpoiston, pintavalutuksen, matalikkoalueiden ja altaiden kautta ennen päätymistä Jäälinjärveen. Muotoilusuunnitelma on kokonaisuutena hyvin moni-

muotoinen, kertoo Kiimingin-Jäälän vesienhoitoyhdistyksen **Birger Ylisaukko-oja**. Suunnitellun kosteikkoalueen pinta-ala on reilut kuusi hehtaaria.

Osa suunnitelmasta jää myöhemmin toteutettavaksi, kun puustoa ei ole saatu poistetuksi koko kosteikkoalueelta. Suunnitelma sisältää paljon kaivutöitä varsinkin Saarisenojan pohjoispuolella. Työnaikaiset virtaukset on suunniteltu niin, että virtaavassa vedessä ei kaiveta.

Työt alkoivat tammikuussa

Kosteikon rakentaminen aloitettiin tammikuussa patorungon ja sen ohitusputken rakentamisella Saarisenojaan. Nyt tehdään pehmeiköllä tehtävät työt. Viimeistely tehdään kesällä, ja sen jälkeen vesi kosteikolla nostetaan sulkemalla

ohitusputki, jolloin vesi alkaa virrata pohjapadon yli.

Tällä viikolla Kalamäellä rakennettiin erityistä lieteallasta, jollaista ei ole milloinkaan aiemmin käytetty. Kun vesi kulkee sen läpi, liete jää altaaseen ja se voidaan pumpata siitä hallitusti suolle.

– Tämä työ on sujunut erinomaisesti. Aluehallintoviranomaisilta on saatu luvat, ja maanomistajien kanssa on tehty sopimukset. Työ on teknisesti sujunut suunnitelmien mukaan.

”Tämä työ on sujunut erinomaisesti. Aluehallintoviranomaisilta on saatu luvat, ja maanomistajien kanssa on tehty sopimukset.”
– Birger Ylisaukko-oja

Patorakennelmia teke-
mässä on ollut 4-5 vapaaehtoista miestä, ja kaivutyöt on tehty erikseen.

Vesistönhoitoa ja monimuotoisuutta

Aktiiviset hoitotyöt Jäälinjärven tilan parantamiseksi on aloitettu vuonna 2011. Vuosien aikana on kalastettu roskakalaa, rakennettu muun muassa patorakennelmia ja kosteikkoalueita sekä pintavalutuskenttiä. Iso asia järven kuntoa ajatellen on Heikkisentien viemärointi, joka saatiin valmiiksi viime vuoden lopulla.

Samaan aikaan on kerätty tutkimustietoa useilla eri menetelmillä ja valmistettu vesienhoidon käsikirja oppaaksi muille vastaavallaisille hankkeita suunnitteleville.

Vesienhoidon lisäksi kosteikkoon uskotaan muo-

dostuvan monipuolinen elinympäristö erilaisille eliöille, erityisesti vesilinnuille.

Kalamäenalueenläpikulkee myös suosittu ulkoilureitti, jota myöden pääsee kulkemaan Jäälinjärven ympäri. Kosteikkotyöt tuovat helpotusta myös siihen, että tulva-aikoina reitti ei ole veden vallassa.

Kohteet vaativat aikansa

Jäälinjärvestä erityinen ongelma on yhdistyksen mukaan hyvin rautapitoisen maaperä. Rauta lähtee hapettoman pohjaveden mukaan ja saostuu tiheässä metsäojaverkostossa, kun vesi saa happea.

– Tätä saostumaa yritetään pidättää valuma-alueelle ennen kuin se pääsee Jäälinjärveen.

Kaikkiaan järven hoitoa varten on rakennettu seit-

semän erillistä kohdetta, ja Kalamäen kosteikko on kahdeksas. Ylisaukko-ojan mukaan on tyypillistä, että kohteet vaativat aikansa, että luonto mukautuu nykyiseen olotilaansa. Ylätyksiäkin on tullut esimerkiksi turpeen nousussa veden päälle, joten korjausliikkeitä pitää tehdä.

– Viime kesänä otettujen vesinäytteiden tulos oli se, että Kokko-ojan haarassa noin 30 prosenttia kiintoaineesta pidättyi rakennelmiin, kunnes turpeen nousu huononsi tilanteen. Korteojan kosteikolla liukoista fosforista näytti pidättyvän noin 30 prosenttia. Mielienkiintoinen havainto oli, että ammoniumtyppi hävisi kokonaan molemmissa.

Jäälinjärven hoitotoimet ovat saaneet rahoitusta Metsäkeskukselta, ELY-keskukselta, EARK:sta sekä Jäälän kauppialta **Mika Härköselältä**.